

KANNONKOSKEN KUNNAN KOULUKULJETUSPERIAATTEET

1. Koulumatka osana koululaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Koulukuljetuksia suunniteltaessa on paljon mahdollisuuksia vaikuttaa lasten ja nuorten liikuntatottumuksiin. Liikuntasuositusten mukaan kaikkien 7–18-vuotiaiden tulee liikkua vähintään 1–2 tuntia päivässä monipuolisesti ja ikään sopivalla tavalla. Päivittäiset koulumatkat jalan tai polkupyörällä ovat erinomaista terveysliikuntaa, sillä ne toisaalta lisäävät säännöllistä liikuntaa ja toisaalta vähentävät koululaisten muutoinkin korkeaa päivittäistä istumisaikaa.

Koululaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kannalta on tärkeää, että lapset pienestä pitäen tottuvat kulkemaan matkoja myös kävellen. Toisaalta lasten ja nuorten oikeutena on oppia aikuisilta keinoja, millä selvitä arkipäivän tilanteista. Siksi lähtökohtaisena ajatuksena koulukuljetuksissa on oppilaiden mahdollisuus kulkea edes pieni osa koulumatkastaan omatoimisesti.

2. Koulumatka-oikeus:

Perusopetuslaki 32 § toteaa koulumatkoista mm. seuraavaa:

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. [\(30.12.2020/1216\)](#) (1 mom.)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. [\(24.6.2010/642\)](#) (2 mom.)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan. (4 mom.)

Kannonkosken kunta järjestää maksuttoman koulukuljetuksen perusopetuslain 32 § mukaisesti yli viiden kilometrin matkalle sekä laista poiketen yli kolmen kilometrin matkalle esi- ja alkuopetuksen oppilaille. Kuljetukset järjestetään taksilla, linja-autolla tai näiden molempien yhdistelmällä. Koulukuljetusautoilla on reitit ja oppilaat tulevat reitin varteen. Lähtökohtaisena ajatuksena on, että oppilailla on mahdollisuus kulkea edes pieni osa koulumatkastaan omatoimisesti, kunhan kuljettava matka ei ylitä viittä kilometriä sekä esi- ja alkuopetuksessa kolmea kilometriä eikä toisaalta laissa asetettuja päivittäisiä aikarajoja. Koulumatka mitataan kodin ja koulun väliltä, lyhintä jalankulkukelpoista tietä pitkin kodin piha-alueen rajalta koulun piha-alueen rajalle.

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona voi olla myös oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä avustus. Muun kuin kunnan osoittaman lähikoulun oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista (32 § 3 mom.).

3. Periaatteet koulukuljetusoikeuden myöntämiseen viiden kilometrin tai sitä lyhemmille matkoille (esi- ja alkuopetuksessa kolmen kilometrin tai sitä lyhemmille matkoille):

- Huoltajien anomuksesta lääkärintodistuksen perusteella määrääjäksi oppilaille, jos koulumatka on terveydellisistä syistä rasittava tai vaikea.
- Huoltajien perustellusta anomuksesta silloin, kun koulukuljetustarve on jo olemassa olevan koulukuljetusreitillä varrella ja kuljetukseen mahtuu.
- Huoltajien perustellusta anomuksesta, jos matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

4. Koulukuljetus on kuljetuspalvelua, jota toteutetaan linja-autoilla ja takseilla.

Koulukuljetusten tarkoituksena on kuljettaa oppilaita kouluun ja kotiin sovittua reittiä pitkin. Kuljetettavat oppilaat ovat kuljetuksen noutopaikalla heille ilmoitettuna ajankohtana ja saapuvat sinne hyvissä ajoin.

Koulukuljetus voi olosuhteiden vuoksi olla ajoittain myöhässä, mutta etuajassa kuljetus ei lähde noutopaikalta. Huomioitavaa on, että kuljetus ei ole taksipalvelua. Koulumatkaan käytettyyn kokonaisaikaan lasketaan myös oppilaan koulumatkaan käyttämä kävely aika. Kuntaliiton suosituksen mukaan oppilaan kävely aika / kilometri lasketaan kaavalla:

Ikä	Kävely aika	Ikä	Kävely aika	Ikä	Kävely aika
5	16 min./km	9	12,5 min./km	13	11,4 min./km
6	15	10	12	14	11,2
7	14	11	11,8	15	11
8	13	12	11,6	16	10,8

5. Koulukuljetus on kokonaisuutena oppilasta palvelevaa, joustavaa ja taloudellista toimintaa.

Koulukuljetukset tulee järjestää mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ja joustavasti siten, että oppilaiden ikä, kehitys ja hyvinvointi sekä toiminnan taloudelliset näkökohdat tulevat huomioon otetuiksi. Kotien, koulun ja kuljettajien välinen hyvä yhteistyö edesauttaa kuljetusten toimivuutta ja taloudellisuutta.

6. Koulukuljetus on myös kasvatustilanne.

Koulukuljetusta suorittava autoilija on kuljetustehtävässään myös kasvattaja. Tällöin hän vastaa oppilaiden fyysisestä ja henkisestä turvallisuudesta. Kuljetustilanteessa hänen tulee käyttäytyä vastuullisen ja turvallisen aikuisen tavoin kohdellen lapsia asiallisesti ja kunnioittaen. Tehtävässään hänen tulee ottaa huomioon myös lapsille ominainen käyttäytymismalli ja tapa reagoida uusiin tilanteisiin.

Oppilaita tulee sekä kotona että koulussa ohjata turvalliseen, kohteliaaseen ja toiset huomioon ottavaan käyttäytymiseen koulukuljetuksen aikana sekä kuljetusta odottaessaan. Huoltajien tulee opastaa lapsia turvalliseen käyttäytymiseen liikenteessä ja erilaisissa kulkuvälineissä. Hyvät tavat, toisen ihmisen huomioon ottaminen ja toisen erityispiirteen kunnioittaminen ovat perusasioita, jotka oppilaiden tulee myös koulukuljetuksessa hallita. Koulun järjestyssäännöt ja kurinpito-oikeus ei koske koulumatkoja, mutta koululla on velvollisuus selvittää koulumatkoilla tapahtunut kiusaaminen ja epäasiallinen toiminta. Oppilailla on velvollisuus noudattaa tässä ohjeessa kuvailtuja käyttäytymisperiaatteita.

Yleinen vahingonkorvausvelvollisuus koskee myös oppilaita koulumatkoilla. Oppilaan rikkoessa tai hukatessa matkakorttinsa, vastaavat hänen huoltajansa uuden matkakortin hankkimiskuluista.